

Vilhelm Johannesen
Vanligan fólkskúli: 1956
Handilsmedhjálpi: 1961—1962
Háskúlaskeið: 1961—62
Starv á Posthúsinum í Klaksvík 1962

Politisk störv:

Nevndarlimur í Norðoyar Javnaðarfelag: 1962
Uppstilladur og valdur í Kommunuváldi: 1966
Afturvaldur 1970
Blaðstjóri: 1972—79
Valdur til býráðið 1974
Afturvaldur 1976 og 1980
Formaður í Føroya Kommunufelag: 1977—79
Landsstýrismaður 1979
Valdur á Ting 1980
Skrivari og næstformaður í Javnaðarflokkinum 1972—78

Tá vit settu okkum niður at tosa um viðurskiptini viðvíkjandi blaðskrivningini, tá henda var lögð soleiðis tilrættis, at blaðið bert var at rokna sum frittástarv, kom eisini fram, at tað hevur verið vanligt, at blaðstjórnir á Sosialinum hava buð á bygd, meðan blaðið frá byrjanini hevur verið prentað í havni.

Vit tosaðu eisini um ungangongumannin hjá Vilhelmi, — Villa Sørensen, sum var blaðstjóri á Sosialinum frá 1952—68, og sum eisini ein part av tíðini buði í Klaksvík.

Ein fyrimynd

Vilhelm minnst aftur á tíðina, tá Villi Sørensen var blaðstjóri á Sosialinum og sigur: — Villi var ein persónur við so fjølbroyttum evnum, at hansar líki neyvan finst í dag. Í blaðskrivning sinni var hann so geriður, at øll fólk skiltu, hvat hann skrivaði. Tað var eins áhugavert at lesa politisku greinar hansara, sum skemtisøgurnar t.d. »Tá Anna var í Havni«, ið var framhaldssøga í Sosialinum, tá hann var blaðstjóri. Villi var eisini avvera goður teknari og

dugdi at tekna myndandi teigar, — bæði skemtiligar og álvarsligar.

Vilhelm, sigur frá, hvussu arbeidsgongdin hjá Villa var, at hann dugdi best at skriva um náttina, og at hann var hugsjónarmaður um ein háls, sum ongantíð fekk so mikið sum frimerkini endurgoldin í tí, sum hann royndi at virka fyri í tí politiska livinum innan Javnaðarflokkin. — Í hesum føri, at vera blaðstjóri á Sosialinum.

Vilhelm heldur, at tað einki er at ivast í, at hevði Villi livað í dag, nú blaðumstöðurnar eru so nógv broyttar, so hevði tað verið framúrskarandi hann hevði fingið burturúr, um hann var blaðstjóri í dag.

— Tá Villi skipaði fyri blaðútgávuni frá Klaksvíkin, tók tað nær um ein dag at fáa telefonsamband við Havnina, og skipaferðslan vra nógv truplari at rokna við, enn í dag.

Villi hevði tó avbera gott samstarv við Polu Karbech, sum hjálpt honum við tilfarinum, sigur Vilhelm, og eg veit frá Villa, at hann altíð kundi lita á Karbech, um umstøðurnar gjørdur, at tilfarið ikki kom prent-

Vilhelm Johannesen, løgtingslimur:

Eg havi virðing fyri tí blaðstjóra sum verður stevndur

— Í hesum liggur, at ein blaðstjóri skal hava so hvassan penn, at um hann ongantíð verður stevndur, so er tað nærum tekin um, at hann ikki hevur megnað uppgávu sína, sigur Vilhelm

Vit hava havt samrøðu við Vilhelm Johannesen, sum var blaðstjóri á Sosialinum í árunum 1972—79. Hann sigur frá tíðini, hann var blaðstjóri, eins og hann sigur frá politiska og borgarlaga virki sínum frá hann gavst á Sosialinum

smíðjuni í hendi til ásetta tíð.

Ætlanin var, at vit skuldu tosa um tína tíð sum blaðstjóri?

— Av tí at Villi Sørensen hevði so stóra ávirkan á meg sum politikara og blaðskrivara havi eg tikið hetta við. Lat meg eisini viðmerkja, at hann síðani hevur verið min fyrimynd, sigur Vilhelm.

Hvi fekk tú blaðstjórastarvið?

— Tað veit eg ikki, — men tá tað varð heitt á meg í hesum sambandi, so hevur tað helst verið tí eg frammanundan skrivaði í blaðið, — bæði politiskar greinir o.a., sum hevði min áhuga. Eisini hevði eg lutikið á øllum landsfundum, sum Javnaðarflokkinurin hevði hildið, síðan eg gjørdist limur í flokkinum, sigur Vilhelm og heldur fram: — Tórfinn Smith, sum tók við sum blaðstjóri eftir Villa Sørensen í 1968, tá hesin fór í landsstýrið, segði seg frá í 1972.

Hóast eg ivaðist nogv, so tók eg kortini av blaðstjórastarvinum. Eg vildi tók bert taka við sum fyribils blaðstjóri í eitt ár, og hetta var eisini iviðmerkt í kolofoinini (Eitt ávíst stað í blaðnum, har upplýst verður um hvør starvast á blaðnum, og hevur ábyrgd av tí).

Hóast eg ikki var serliga hugaður fyri at taka við sum blaðstjóri, so tók eg hetta til eftirtektar, sum eitt álít frá flokkinum, sigur Vilhelm.

Tilfar við postinum

Í byrjanini var eg einsamallur um blaðið, tó at Jákup Lindenskov stuðlaði meg við at skriva í Sosialin. Annars fekk eg postin hjá Sosialinum til

Klaksvíkar og út frá hesum legði eg tilfarið tilrættis.

— Hetta var bert eitt frittástarv, og mangan var torført at fáa tilfarið liðugt til ásetta tíð. — Tað var tí javnan, at eg noyddist út á Ternuna at biðja onkran taka tað við til Havnar.

Áhugavert arbeiði

Í 1972 vóru tveir blaðmenn settir á Sosialinum. Hetta vóru teir báðir John Sigurd Johannesen og Jákup F. Nielsen. Teir høvdu havt sína gongd á Sosialinum tá teir gingu í realskúlan, og tá teir vóru lidnir á skúlanum, komu teir eitt tíðarskeið at arbeiða burturav við skrivning í blaðnum.

Hetta gjørdi arbeidsgongdina hjá mær lættari um at fara, tí nú kundi eg geva mær betri stundir til at skriva politiskar greinir, viðmerkingar og oddagreinir, sum eg hevði mesta áhuga fyri.

Nú gjørdist tað so spennandi arbeiði, at eg broytti kolofoinina, so orðið fyribils varð strikað. Hvussu kundi tú hava ábyrgd av blaðnum, tá tað fyri ein part var skrivað og prentað í Havni?

— Tað hevur í flestu fornum verið soleiðis, at blaðstjórnir hava buð á bygd. Bert fyri at nevna nakrir, so buði P.M. Dam á Tvøroyri, Martin Joensen sumleiðis og Villi Sørensen og eg í Klaksvík.

Í teirri tíðini, tá Sosialurin burturav hevði eitt innihald, sum bert snúði seg um flokspolitikk og samfelagslig viðurskipt, so vóru slíkir trupuleikar ikki til staðar, at blaðstjórnir ikki visti, hvat innihald blaðið hevði.

Saksøktur

Tá vit settu blaðfólk burturav, so er greitt, at eg ikki nágreiniliga kundi kanna, hvat stóð í blaðnum, tá tað fór til prentingar, men blaðmennir og eg høvdu sera gott samstarv og eg hevði álít á teimum, at teir dugdu at leggja skrivningina tilrættis, uttan at eg skuldi góðtaka hvønn bókstav. Hetta gekk eisini sera væl, men einaferð kom tað fyri, meðan eg var blaðstjóri, at eg var stevndur. — Einu ferðina fyri eitt lesarabráv, har ein flokkur kendi seg ov næringman, og aðru ferðina tá onkur hevði sett nøkur hittinorð undir Óla í Aarstovu, sum sipaði til ein havnarmann. Hesin kendi seg so raktan, at hann stevndi mær fyri orðini.

Hann sum stevndi mær vildi hava, at vit skuldu skriva eina rættleiðing í Sosialin. Eg helt fyri, at so skuldi rættleiðingin standa á sama stað, har hittinorðini høvdu staðið, — nevnliga undir Óla í Aarstovu!

— Hetta vildi maðurin ikki lita sær bjóða og segði, at eingin fór at taka nakað fyri fult, sum stóð undir Óla í Aarstovu.

— Tá kundi eg ikki halda mær longur, men spurdi saksøkjaran, hvi vit báðir só vóru í Føroya Rætti fyri?

— Eg gevi Tummasi Jensen, prentara á Sosialinum, tá rætt. Hann segði við meg, at hann ikki hevði virðing fyri einum blaðstjóra, sum ongantíð varð stevndur, tí tá hesin viðkomandi ikki skrivað nógv væl. Hann metti eina stevning sum eitt herðaklapp, sigur Vilhelm og skoytir uppi, at hann hevur gjørt hesi orðini til

sini, tí fyri sær eru tey so sonn sum tey eru søgd.

Búskaparlig afturgongd

Hóast tað gekst væl í hond við blaðnum, so kom búskaparliga afturgongdin eisini til hesi árin. Hon kom av, at vit royndu at leggja um til off-sett teknik, men hesar royndir miseydnadist, so vit eina tíð nærum lögdu stilt.

Tá minnst eg eina dapra tíð, har eg aftur skrivaði blaðið einsamallur, og at eg gjørdi hetta við tungum huga og uttan áhuga fyri skrivningini.

Í 1977 kom ungur blaðmanna næmingur í starvspraktikk á Sosialin, og hetta gjørdi, at vend kom i. — Tað var Jan Müller, som tá lærði á Journalistaskúlanum í Árhús. Hann visti longu tá, at hann var ein serstakliga virkin maður, og hevði áhuga og hegni fyri blaðskrivning og blaðmanns arbeiði, sum heild.

Jan gav stoytin til, at eg aftur fekk áhuga fyri blaðnum, og hevur hann verið ein dyggur stuðul síðani.

Tá Tórfinn Smith í 1976 tók við sum fyrstakstjóri, var tað endaliga stigið til, at blaðið kom í rættlag, og hevur ment seg so munandi seinastu árin.

Ein demokratiskur rættur

Hevur tú nakrantíð verið ósamdur við partamenn í tí tú hevur skrivað og sagt?

— Ja, tað er komið fyri eina ferð, tá eg skrivaði grein um føroysku vinnu-